

Gure Lurra

GIPUZKOA

Ekin. Zaindu. Bizi.

Gipuzkoa ereiten

Etorkizuneko aurpegiak

12. ALEA: ABUZTUA 2025

AURREHITZAK
3. ORR.

BASERRIAK BIZIBERRITZEN
4. ORR.

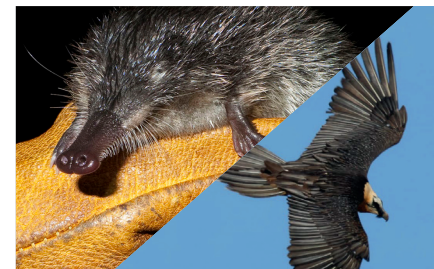
SEBASTIANEN BAPATEKOA
9. ORR.

ENTZUNEZ ETA ERANTZUNEZ
10. ORR.

BASOTIK PARA GIPUZKOA
12. ORR.

GIPUZKOA BERDE ETA JASANGARRIA
16. ORR.

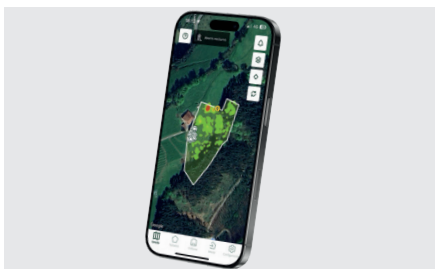
LURRALDEA ETA PERTSONAK LOTUZ
18. ORR.

LAN EGITEKO BALIABIDEAK ESKAINIZ
19. ORR.

NIRE ETXETXOTIK
22. ORR.

BERRIKUNTZA SEKTOREAN
23. ORR.

SEKTOREAREN HAUSNARKETA
26. ORR.

AGENDA
27. ORR.

GURE LURRA aldizkaria

ARGITARATZAILEA:

Gipuzkoako Foru Aldundiko Landa Ingurune eta Natur Ingurune alorra.

Gipuzkoa plaza z.g. 20004, Donostia.

943 112 198 / 943 112 054

ERREDAKZIOA ETA DISEINUA: ARAZI

ARGAZKIAK: Gipuzkoako Foru Aldundia.

INPRIMATZAILEA: MICHELENA ARTES GRÁFICAS S. L.

ALE BAKOITZAREN KOSTUA: 1,68 €

Gipuzkoako Foru Aldundiak bere gain hartutako kostua.

Aldizkari hau basoen ustiaketa jasangarriaren bitartez eskuraturiko paperarekin sortua dago.

Izenetik izanera: lehen sektorearen oraina eta etorkizuneko begirada

“Izena duenak, izana du” dio euskal esaera zaharrak. **Mila urte** igaro dira Gipuzkoa (Ipuzcoa) izena lehen aldiz eskuizkribu batean agertu zenetik. Agiri horretan, Gartzia Azenarizek eta Gayla de Iputzek, Olazabalgo Salvatore monasterioa —gaur egungo Altzo herrian kokatua— dohaintzan eman zioten San Juan de la Peñako zenobioari, babespean zituen beste hainbat lurrekin batera. Hitzaren lehen aipamen horrek berretsi egiten du duela mila urte Gipuzkoar komunitate bat bazegoela, gaur egun ere bizirik jarraitzen duen komunitatea: gure komunitatea.

Gipuzkoa hitzaren lehen aipamen horretan dohaintzan lurrak eman zirela esan dugu. Gure lurrak, mendeetan zehar, gure elikaduraren iturri, gure bizimoduaren euskarri eta Gipuzkoar komunitatearen oinarri izan dira. Izan ere, gure nekazariak, artzainak, basozainak eta abeltzainak gure landa eremuan egin duten lanak gure hizkuntza, ohiturak, nortasuna eta komunitatearen kohesioa elikatu dute, gaur egungo Gipuzkoa eraikiz.

Orainari erreparatuz, duela 1.000 urteko bizimoduak eta gaur egungo gizarteak zerikusirik ez daukate, baina lurrak hor jarraitzen du eta gipuzkoarrantzat lur hori kudeatzen jarraitzearen garrantzia eta beharra ere hor jarraitzen du. Gure landa-eremuaren zaintza ezinbestekoa da, ez soilik elikadura kalitatezko eta osasuntsu bat bermatzeko, baita paisaia eta bioaniztasun aberats bat zaintzeko eta,

nola ez, landa-inguruneak gure hizkuntza eta kulturaren arnasgune izanik, gure herri-izaerari egiten dion funtsezko ekarpenagatik ere.

Gure lurra eta landa eremuaren zaintza guztion konpromisoa da: zurea zure eguneroko jardunean eta gurea Gipuzkoako komunitatearen mesedetan politika publikoak kudeatuz elkar-lanean. Gure Lurra aldizkariaren alean honetan jasotzen dira azken hilabeteetan zaintza honi begira hartutako hainbat berritasun eta mugarri, besteak beste, bukatu berri den Herritarren Batzarra forotik sortutako Baserritar Misto profesionala gauzatu eta lehen bi deialdiak ateratzea, justifikatzen zailak diren gastuen forfainen egonkortasuna edota Enirio-Aralar Mankomunitatearekin sinatutako hamar urteko lankidetza akordioa, gure abeltzaintza jarduera babesteko giltzarri.

Etorkizunari begira lanean jarraitzen dugu klima aldaketa bezalako mehatxuen aurrean edota lehen sektoreko belaunaldi aldaketa erronkaren aurrean neurri eta programa ezberdinak bultzatuz eta eragile guztiekin etengabeko elkarrikeria uztartuz, betiere, helburua Gipuzkoako oreka berdea eta komunitatearen zaintza izanik, eta beste mila urtez ere gipuzkoarrok gure nortasuna, izaera eta, batez ere, gure lurraldeko elikagaiez gozatzen jarraitu ahal izan dezagun belaunaldiz-belaunaldi guztion ongizate integrala bermatuz.

Baserriak biziberritzen, lehen sektorearen etorkizunerako giltza

Eusko Jaurlaritzak eta foru-aldundiek estrategia bateratua aurkeztu dute lehen sektorean belaunaldi-erreleboa bermatu eta 1.250 gazte sektorean sartzea bultzatzeko.

Belaunaldi-erreleboa da, beste hainbat alderditan bezala, lehen sektoreak duen erronka nagusietako bat. Sektorearen zahartzearen eta errelebo ezaren ondorioz, milaka ustategik jarraipena galtzeko arriskua dute Euskal Herrian, eta horrek sektoreak oinarritzko segida izatea eragozten du. Horri aurre egiteko, Eusko Jaurlaritzak eta foru-aldundiek **Belaunaldi Erreleborako Estrategia** Integrala jarri dute martxan, datozen hamar urteetan 1.250 gazte sektorean sartzea helburu duen ekimen eraldatzailea. Estrategiak 25 milioi euroko aurrekontua izango du, eta esku hartze instituzionala eta laguntza tresna zehatzak uztartzen ditu: GazteNek programaren berrikuspena, bitartekaritza bulegoen sorrera, finantza tresna berriak sendotu, laguntza ekonomiko zuzenak eta sentsibilizazio kanpainak.

Gipuzkoan, estrategia honek bat egiten du Lurralde Oreka Berdea departamentuak gazteentzat abian jarritako beste ekimen batzuekin: **GazteNek** programa, gazteak beraien lehen sektoreko proiektua abiaratzeko 5 urteko programa; **Baserritar Misto Profesionala** programa, enpresako eta baserriko lana modu profesionalean uztartzen dituen laguntza-programa; **Etorkizuna Bermatuz**, erretirorako adina gerturatzen ari zaien baserritarrei beharrezko tresnak edo laguntza emateko formakuntza-programa; **Trebatu**, lehen sektorean lehen urratsak ematen hasi nahi duten gazte ekintzaileei zuzenduriko trebatze-programa. Programok jadanik emaitzak ematen hasi dira: Gipuzkoa osoko lurraldean jarri dira martxan proiektu eta ustategi berriak, sektorearen aktibotasuna eraginez. Lehen sektorearentzat ezinbesteko bultzada da, eta gero eta gehiago dira aukera hau baliatu duten gazteak.

Esku hartze instituzional sendo batekin, ustategien etorkizuna bermatzea eta landa-inguruneari bizitasuna ematea da helburua. Belaunaldi berriei aukerak emanez, lehen sektorea berpiztu nahi da.

Uztailaren 10ean ospatutako GazteNek ekitaldiko argazkia, aurtien sektorera batu diren gazte nekazariek.

Ustialekua	Herria	
1 Txakoli Gaintza S.L.	Getaria	
2 Txakoli Gaintza S.L.	Getaria	
3 Miraballes	Zumaia	
4 Sarrondo Bekoa	Zestoa	
5 Zugasti Behitegia	Zaldibia	
6 Larrazabal Berri	Zestoa	
7 Gona Gorri	Hernani	
8 Artea	Aizarnazabal	
9 Errekatxo	Deba	
10 Salsamendi	Beasain	
11 Gorostieta	Azpeitia	
12 Lepa-Txiki	Hernani	
13 Ertxiña	Zestoa	
14 Onddoko	Usurbil	
15 Santa Klara	Zumaia	
16 Olaberri	Azpeitia	
17 Balerdipeko Erleak	Tolosa	
18 Otegizabal	Itsasondo	
19 Irumendi S.L.	Bergara	

Ustialekua	Herria	
20 Lizarraga	Billabona	
21 Loo	Bergara/Arrasate	
22 Goinetxe/Liruzi	Ezkio-Itsaso	
23 Altza, Kastillum E.Z.	Donostia	
24 Korostortzu	Azpeitia	
25 Askontegi	Oñati	
26 Mugarrieta	Hondarribia	
27 Kukuarri	Donostia	
28 Antzuola Tximista	Antzuola	
29 Oitturri	Soraluze	
30 Pagatza	Itziar-Deba	
31 Agirrezabal	Legazpi	
32 Armaitza-Erdikua	Elgoibar	
33 Arane	Oiartzun	
34 Elika Kooperatiba	Oiartzun	
35 Landaolaren gunea	Astigarraga	
36 Arratzain	Amasa	
37 Amalarre	Bidania-Goiatz	
38 Zeleta	Elgoibar	

Abeltzaintza

Ardigintza

Arrautz ekoizpena

Baratzagintza

Erlegintza

Frutagintza

Loregintza

Mahasgintza

GazteNek berriak 2025

GazteNek programa 2005ean jarri zen martxan, eta ordutik 362 gaztek prestakuntza jaso eta beren proiektua abian jarri dute ekimen honi esker. Horietatik, 212 gaztek familiako ustiapenaren kudeaketa bere gain hartu dute, eta 127k nekazaritza- eta abeltzaintza-proiektu profesional berria abiatu dute.

Hona hemen aurten sektorerara inkorporatzeko urratsa eman duten sei gazteren proiektuak:

GazteNek 2025 datuetan:

- Gazte kopurua: 19
- Adina: 18-41 urte
- Azpisektoreak: Mahastigintza: 2, Haragitako behiak: 6, Esnetako behiak: 5, Frutagintza: 1, Baratzagintza: 1, Arraultza/Hegaztiak: 1, Txanpinoiak: 1, Erlezaintza: 1, Ardiak: 1
- Aldundiaren diru-laguntza: 842.906,88 €

Uxua Larribau Aramburu
Onddoko (Usurbil)

Interes gastronomikoa duten onddo-barietate berezi anitzen barne-laborantza jasangariaren garapenean jardungo da Uxua. Mizelioaren, alearen eta substratuaren bidez, eta material zein prozesu jasangariak erabiliz, onddoak haziko dira. Ekoizitako produktuak Km0 filosofiarekin salduko ditu.

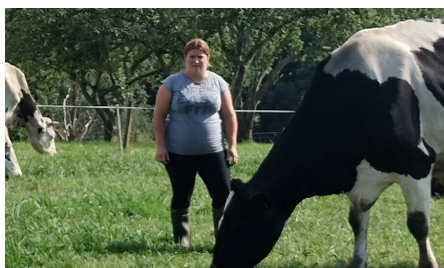
Danel Olano Eizaguirre
Olaberri baserria (Azpeitia)

Olaberri baserrian gaztandegi txiki bat egin eta ikuilua egokituko du. Tamaina txikiko ustialeku bat izango da, 8 esne behien esnearekin kalitatezko esneki osasuntsu batzuk ekoizteko.

Aitor Urdangarin
Salsamendi ustialekua (Beasain)

Baratza ekologikoa lantzen du Aitorrek, modu erabat jasangarrian eta mekanizaziorik gabe. Ongarri naturalekin lan egiten du, eta gainera, oilaskoak gizentzen hasi da sistema berritzaile batekin: txabola mugikor baten bidez.

Leire Muniain Bergareche
Gonagorri Baserria (Hernani)

Esne-behien ustiategian gurasoen erreleboa hartu du. Gaztenek-en bitartez instalakuntza berriak prestatzen ari da behien ongizatea eta esnearen kalitatea hobetzeko.

Beñat Arriola Arregi
Irumendi (Antzuola)

Haragitarako behiak hazi eta ekoiztuko ditu. Proiektuaren bosgarren urtea muga gisa jarrita, errentaren % 50 baino gehiago ustiategian garatuko duen jardueraren fruitu izango du.

Beñat Eizaguirre Urain
Xarrondo E.Z (Zestoa)

Behi gehiagorentzako ukuilu berria egingo du ahalik eta hobekuntza onenekin. Urte amaierarako, instalazio berriak martxan egotea du helburu, eta lehen zuen salmenta zuzenarekin jarraituko du.

Lehen Baserritar Misto Profesionalak

Aurten, 13 pertsonak hartu dute parte Baserritar Misto Profesionalaren figura. Hauek dira haien azpisektore eta herriak:

- **Azpisektoreak:** abeltzaintza, ardizaintza, erlezaintza, nekazaritza, nekazaritza eta abeltzaintza, sagargintza.
- **Herriak:** Donostia, Bergara eta Arrasate, Billabona, Ezkio-Itsaso, Azpeitia, Oñati, Hondarribia, Antzuola, Soraluze, Itziar-Deba, Legazpi, Elgoibar.

“Hasieran lanaldi erdian arituko naiz, baina sei urteren buruan % 100 baserrira dedikatzea dut helburu” Igor eta Miren Izarra.

Igor Gorroño (Elgoibar)

Duela 13 urte baserria erosi zuenetik, bere enpresako lana (Goimek) eta baserrikoa uztartu ditu. Pixkanaka, gero eta denbora gehiago eskaini dio baserriari, eta jarduera horrek pisua hartu du bere egunerokoan. Orain, Baserritar Misto Profesioanala programari esker, bi jarduerak lanaldi erdian egingo ditu eta bi aktibitateetatik jasoko ditu diru-sarrerak. Hasieran behiekin aritu bazen ere, azken urteetan behorrekina eta moxalekin dabil. Udan moxalak gizentzera sartzea eta ahalik eta lan gehien bere kabuz egitea du helburu, gastuak murrizteko.

Miren Izarra Zubiaurre (Itziar)

Txikitatik izan du harremana baserriarekin eta animaliekin, baina Baserritar Misto Profesioanala programara batu arte ez da profesionalki aritu. Gaur egun txekorrak gizentzen ditu haragitarako eta zuzenean saltzen dituzte harategietara, bere enpresako (Fecin) lanarekin uztartuz. Etorkizunean etxetik saltzea aukera moduan ikusten du, nahiz eta oraindik zehaztu gabe egon.

BMP: bigarren deialdia zabalik

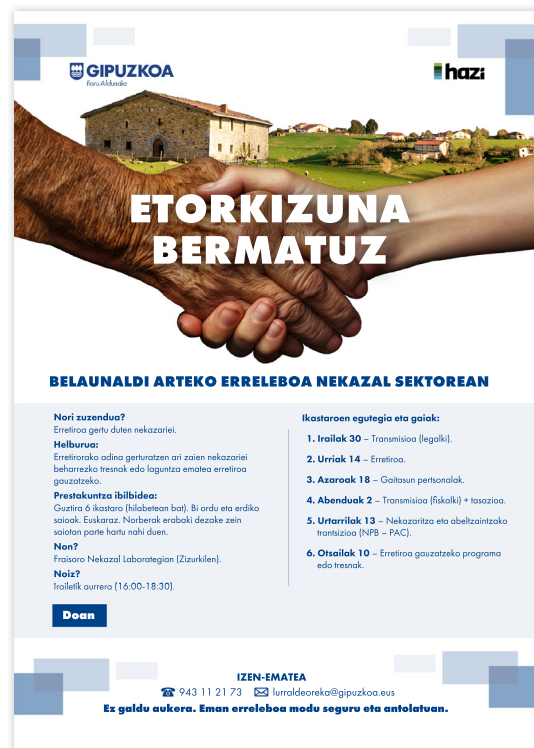
Aurreko deialdiaren harrera ona ikusita, Aldundiak bigarren deialdia martxan jarri du.

BMP 2. deialdia zabalik dago **irailaren 15era arte**.

Etorkizuna Bermatuz: erretiroa hartu behar duten profesionalentzako doako formakuntza programa

Etorkizuna Bermatuz programak erretiroaren atarian dauden lehen sektoreko profesionalentzako prestakuntza eskaintzen du, trantsizioa modu informatuan eta antolatuan egin dezaten. Aldi berean, belaunaldi erreleboa sustatzen du, ustiategiak beste pertsona edo belaunaldi bati transmititzeko aukerak erraztuz. Gipuzkoako Foru Aldundiak eta HAZIk elkarrekin antolatutako programa honek sei saioko prestakuntza ibilbide du, doakoa, eta irailean hasiko da Fraisoro Nekazal Laborategian (Zizurkilan). Gai ugari jorratuko dira: transmisioa (irailak 30), erretiro aukera eta pentsio planak (urriak 14), gaitasun pertsonalak (azaroak 18), transmisio fiskala eta tasazioa (abenduak 2), NPB-PAC dirulaguntzak (urtarrilak 13), eta erreleboa gauzatzeko programak edo tresnak (otsailak 10). Saio guztiak arratsaldean izango dira, bi ordu eta erdikoak, euskaraz. Parte-hartzea malgua da: ez dago saio guztietara joan beharrik, interesen arabera aukeratu daiteke. Helburua da nekazariak aldaketa pertsonal eta profesional hori baldintza onenetan egin ahal izatea eta belaunaldi arteko erreleboa erraztea. Izena emateko edo harremanetarako: 943 11 21 73 telefonoan; edo lurraldeoreka@gipuzkoa.eus helbide elektronikoan.

GIPUZKOAKO Foru Aldundia **hazi**

ETORKIZUNA BERMATUZ

BELAUNALDI ARTEKO ERRELEBOA NEKAZAL SEKTOREAN

Nori zuzendua?
Erretiroa gertu duten nekazariak.

Helburua:
Erretiroa adina gertatzen ari zaien nekazariak beharrezko tresnak edo laguntza ematea erretiroa gauzatzeko.

Prestakuntza ibilbidea:
Guztira 6 ikastaro (ibilbidean barra). Bi ordu eta erdiko saioak. Euskaraz. Norberak erabaki dezake zein saiotan parte hartu nahi duen.

Non?
Fraisoro Nekazal Laborategian (Zizurkilan).

Noiz?
Irailak aurrera (16:00-18:30).

Doan

Ikastaroen egutegia eta gaiak:

1. Irailak 30 - Transmisioa (legalki).
2. Urriak 14 - Erretiroa.
3. Azaroak 18 - Gaitasun pertsonalak.
4. Abenduak 2 - Transmisioa (fiskalki) + tasazioa.
5. Urtarrilak 13 - Nekazaritza eta abeltzaintzako trantsizioa (NPB - PAC).
6. Otsailak 10 - Erretiroa gauzatzeko programa edo tresnak.

IZEN-EMATEA
943 11 21 73 lurraldeoreka@gipuzkoa.eus
Ex galdu aukera. Eman erreleboa modu seguru eta antolatuan.

Trebatuko parte-hartzaileek jada urtebeteko ibilbidea osatu dute

Urtebete igaro da Trebatu programa martxan jarri zenetik, eta parte-hartzaileek lehen sektoreko euren ibilbide profesionala sendotzen jarraitzen dute. Denbora honetan, proiektu bakoitzak aurrerapausoak eman ditu, erronka berriei aurre eginez eta ikaskuntza aberasgarriak bilduz.

Partaideak baserriari jarraipena eman nahian ari dira, bakoitza bere erritmoan baina norabide berari begira: proiektu propioak garatzen, proba ezberdinak egiten, eta autonomia irabazten ari dira, etorkizunean bertatik bizi ahal izateko asmoz. Batzuek hasierako planteamenduak egokitu behar izan dituzte, euren interesak eta baserriaren aukerak hobeto uztartzeko. Amalar ustialekuan, adibidez, dagoeneko martxan zeuden jardueretan laguntzen dihardute, barazkien ekoizpena txertatuz. Beste kasu batzuetan, esaterako Zeletan, tomatearen ekoizpenean jarri dute arreta, hasierako asmoak moldatu ostean. Trebatu programak, dena den, parte-hartzaile bakoitzari bere bidea sendotzeko aukera ematen jarraitzen du, lehen sektoreko belaunaldi berriak erdigunean jarritz.

“Aguakateak eta ezti pralineak, lanaldi erdia fabrikatzen, beste erdia baserrian” – gazte berriak, bide berriak

Baserri lana ez degu beti
Usai gozoko lorea
Hainbat belar txar, sasi eta lar
Dadukalako gordea
Etorkizunak berekin dezan
Itxaropen kolorea
Kanpo babesa eta laguntza
Denon esku da ordea
Zentzu askotan azkena bai da
Lehenengo sektorea

Erreztu behar zenbait sarbide
Beti jo gabe aldaba
Gainditu behar burokrasia
Eta horrenbeste traba
Lauso gabea izan dezaten
Urrutira begirada
Inoiz ez dira nahikoa izaten
Bostekoa, besarkada
Konponbidea orain behar da
Gerorik izango bada

Baserri hitzak berekin ditu
Horrenbeste erabilpen
Ta zeinek jakin gazte ugari
Zenbat kezka darabilten
Lan ordu asko etekin gutxi
Etengabe eragiten
Afizioa lanbide duin
Izan dezaten noizbaiten
Saia gaitezen gazteentzako
Erakargarri egiten

Baserri denak husten badira
Zeinek libratu malkotik
Erakundeek luza eskua
Nahiz dena ezin den hortik
Bertako produktuak erosiz
Babestu behar kanpotik
Jende gaztea baserriari
Lotzez gero gogotik
Kate begiak behar ditugu
Eta ez soka lepotik.

**SEBASTIANEN
BAPATEKOA**

Sebastian Lizaso Iraola, Azpeitian jaio zen 1958. urtean. Gipuzkoan, bertsolaritza figura handien artean dago. 1982ko Bertso Txapelketa Nagusian finalista izan zen, 1986koan txapeldun, eta 1989 eta 1997koan txapeldunorde.

Entzunez eta erantzunez

Herritarrak protagonistak lehen sektorean egin beharreko urratsetan.

Herritarren Batzarrak amaiera eman dio lehen prozesuari, proposamen zehatzak mahai gainean jarrita.

Gipuzkoako Foru Aldundiak sustatutako Herritarren Batzarrak amaiera eman dio bere lehen deliberazio-prozesuari, lehen sektorea eta klima-larrialdia uztartzen dituen hausnarketa kolektibo sakon baten ondoren. 2022tik hona, zozketa zibiko bidez hautatutako 32 gipuzkoarrek lau asteburuko prozesu batean parte hartu dute, sektorearen beharrei, aukerei eta etorkizuneko erronkei aurre egiteko gakoak aztertuz.

Batzarretan zehar, honako bederatzi gomendio hauek adostu edo eztabaidatu dira:

1. Landa eremuko jabeei konpentsazio ekonomiko bat itzuli zerbitzu ekosistemikoetan dituzten ekarpen kopuruaren arabera eta gizarteari balio hauek zabaldu.
2. Baso kudeaketa sustatu I+G bitartez eta sektore estrategikoa bihurtuz.
3. Lehen sektorea estrategiko bihurtzea, balorazio ekonomikotik ekosistemikora igaroz, tartean diren eragileen parte-hartzearen bidez.
4. Haurtzarotik gizartea kontzientziatzea/sentsibilizatzea, nekazaritza munduari eta klima aldaketari dagokienez.
5. Lehen sektorea gaztetzeko neurriak aztertzea.
6. KM.0. sustatzea 1. ekoizpen-fasetik.
7. Nekazaritza ekologiko estrategikoa sustatzea, lehiakortasuna, produktibitatea eta merkaturatzea handitzeko erakunde bat sortuz/zabalduz.
8. Tokiko produktua sustatzea, hobari fiskalak egokituz.
9. Baserritar Misto Profesionala programa sustatzea.

Herritarren Batzarreko argazkia, Aldundiko ordezkariak eta herritarrak elkartzen dituen.

Gomendioek hainbat norabidetan eragin dute, eta sektorea egituratzen duten eremu ezberdinak ukitu dituzte: belaunaldien arteko erreleboa, baso kudeaketa jasangarria, zerbitzu ekosistemikoen balioa aitortzea eta landa eremuen biziraupena bermatuko duten politikak sustatzea. Gainera, batzuk dagoeneko errealitate dira, hala nola Baserritar Misto Profesionalaren programa, lehen aldiz 2025eko otsailean martxan jarri zena. Orokorrean, 2027rako guztiak errealitate bihurtzea da helburua, eta horretarako jarraipen- eta ebaluazio-tresnak garatuko dira. Bestalde, metodologia hau beste gai estrategiko batzuetan aplikatu nahi da, hala nola bioaniztasunaren babesaren eta energia-trantsizioaren eremuan.

Parte hartzaileei dagokienez, aniztasun zabala islatu dute: esperientzia desberdinetako herritarrek dira bildu dira, eta horrek deliberazioaren aberastasuna eta kalitatea bermatu ditu. Prozesu honek erakutsi du demokrazia deliberatiboa tresna eraginkorra dela herritarren eta erakundeen arteko konfiantza eta parte-hartzea sustatzeko.

Lehen sektorean herritarren ekarpena zuzenean integratzea urrats esanguratsua izan da. Etorkizunean, dinamika hauek sektoreko eragileekin eta administrazioarekin osagarri bihurtzea bilatuko da, erabakiak partekatuz eta baterako ardura indartuz. Hori dela eta, Aldundiaren konpromisoa da deliberazio-prozesu hauei jarraipena ematea, herritarren ahotsa politika publikoen sorreran bertan txertatuz, eta lehen sektorea etorkizunaren erdigunean kokatuz.

Justifikazio zaileko gastuak aitortzeko % 70eko murriztapena egonkortu egin du Gipuzkoako Foru Aldundiak.

Sektoreak hala eskatuta, nekez justifika daitezkeen gastuen forfaita egiturazkoa izango da.

Lehen sektorearen egoera fiskala eraldatzeko urrats garrantzitsu bat eman du Gipuzkoako Foru Aldundiak: azken urteetan modu koiunturalean ezarri zen forfait fiskala egiturazkoa izango da. Neurri honen bidez, justifikazio zaileko gastuak aitortzeko % 70eko murriztapena aplikatuko zaie sektorean diharduten pertsoneri, modu iraunkorrean.

Neurri hau arintze fiskal garrantzitsu bat da, eta bere jatorrian pentsuaren eta lehengaien prezioen gorakadek eragindako egoera zegoen. Orain, neurri hori egiturazko bihurtzea erabaki da, baserritarrei laguntza emateko.

Forfait honen egituratzea lehen sektoreko eragileekin elkarlanean landu da, eta gainerako lurraldeekin harmonizatuta, fiskalitatea sektorearen berezitasunetara egokitzeko urrats berri bat da.

Lehen Sektoreko Foro Estrategikoan ateratako argazkia.

Basotik para Gipuzkoa

En apenas año y medio desde su nacimiento, **BSTK Basotik Fundazioa**, impulsada por la Diputación Foral de Gipuzkoa, ha logrado consolidarse como un actor clave en la transformación del sector forestal del territorio. Con **más de 800 solicitudes recibidas** por parte de familias propietarias, **200 propuestas técnicas presentadas** y una tasa de aceptación superior al 85%, Basotik ha comenzado a tejer una red activa de gestión compartida y sostenible de nuestros bosques.

Actualmente, **gestiona más de 1.000 hectáreas** de masa forestal bajo criterios de sostenibilidad, proximidad y compromiso intergeneracional. Este trabajo ha sido posible gracias a un **equipo técnico multidisciplinar**, que ha duplicado su tamaño en apenas un año, acercando soluciones personalizadas a las personas propietarias.

Además de su vertiente técnica, Basotik ha desplegado una importante **actividad social**, organizando **23 acciones públicas** en su primer año, con cerca de **900 participantes**, en colaboración con **26 entidades** culturales, sociales, educativas y deportivas. Iniciativas como los baños de bosque, actividades con escolares o encuentros intergeneracionales son prueba del enfoque integrador que caracteriza a la fundación.

Basotik no solo cuida los bosques, sino que construye comunidad, identidad y futuro. Porque los montes son también patrimonio emocional, legado natural y una fuente de bienestar que pertenece a toda la ciudadanía guipuzcoana.

“En BSTK Basotik Fundazioa estamos creando una comunidad forestal activa, formada por personas propietarias que comparten una misma visión: cuidar nuestros bosques es cuidar Gipuzkoa.”

Jon Ander Ostolaza, gerente de BSTK Basotik Fundazioa

Imagen de Jon Ander Ostolaza en la primera Asamblea de BSTK Basotik Fundazioa.

BasoHUB: un espacio para la cooperación, la innovación y el futuro del bosque

El pasado 10 de julio, durante la I. Asamblea de BSTK Basotik Fundazioa en Donostia, se presentó de forma oficial **BasoHUB**, una iniciativa estratégica que nace con la vocación de impulsar la cooperación multisectorial en torno a la gestión forestal compartida y sostenible. Se trata de un proyecto promovido por la Diputación Foral de Gipuzkoa y desarrollado por Basotik, que pretende ser un **espacio abierto, colaborativo y transformador**.

BasoHUB no es un destino, sino un punto de partida: su objetivo es activar proyectos innovadores que conecten el ámbito forestal con sectores tan diversos como la salud, la cultura, la educación, la ciencia o la economía circular. En su marco de actuación, se articulan cinco ejes estratégicos:

1. **Salud y bienestar**, mediante el uso terapéutico del bosque.
2. **Sensibilización y participación social**, con proyectos educativos y comunitarios.
3. **Cultura e identidad territorial**, recuperando el vínculo histórico con nuestros montes.
4. **I+D+i forestal**, apostando por la innovación técnica y científica.
5. **Bioeconomía y descarbonización**, desarrollando modelos productivos sostenibles.

BasoHUB quiere posicionar a **Gipuzkoa como referente de innovación forestal** en Europa. Es, además, una llamada a la acción conjunta: cualquier organización —pública o privada— puede participar, sumar ideas, compartir recursos o desarrollar nuevos proyectos.

BasoHUB es, además, una llamada a la acción conjunta: cualquier organización —pública o privada— puede participar, sumar ideas, compartir recursos o desarrollar nuevos proyectos. Frente a los grandes desafíos del siglo XXI, BasoHUB plantea una respuesta colectiva: **cooperar para transformar el bosque en motor de desarrollo sostenible, cohesión social y resiliencia territorial**.

Imagen de la primera Asamblea de la Fundación Basotik, celebrada el 10 de julio en el Kursaal de Donostia con la participación de más de 170 personas.

Radiografía de la silvicultura en Gipuzkoa: una urgencia intergeneracional

Durante la Asamblea de BSTK Basotik Fundazioa, el ingeniero de montes Alejandro Cantero (HAZI Fundazioa) ofreció una presentación clave: **“Radiografía de la silvicultura en Gipuzkoa”**, un análisis profundo de la situación actual de nuestros montes. La principal conclusión: **Gipuzkoa es una potencia forestal sin suficiente relevo generacional.**

El 62% del territorio está cubierto por masa forestal —más de 122.000 hectáreas—, pero el 80% de esa superficie está en manos privadas, muy fragmentadas (9.000 propietarios/as), muchas veces envejecidas y sin continuidad garantizada. Esta realidad se asemeja a la de los caseríos: **más bosques, pero menos personas cuidándolos**, lo que incrementa los riesgos de incendios, plagas y degradación.

Cantero recalcó el valor de una **gestión forestal sostenible**, con criterios definidos por Forest Europe y la FAO: conservación de recursos, biodiversidad, salud ecosistémica, productividad y protección. Defendió modelos mixtos, donde convivan **plantaciones productivas y bosques de frondosas**, adaptados al cambio climático, con especies como **el abeto Douglas o la secuoya**.

Desde 1990, la Diputación ha incrementado los Montes de Utilidad Pública, y ha reducido la presencia del pino radiata, lo que refleja una política de diversificación y resiliencia. Sin embargo, **el abandono sigue siendo el problema**. “Gestionar es cuidar”, concluyó Cantero, recordando que el futuro del bosque está en juego y que solo una **silvicultura activa, innovadora y colectiva** podrá garantizar su supervivencia.

Alejandro Cantero durante su charla sobre la silvicultura en Gipuzkoa.

Cuatro voces que confían en Basotik

Los bosques privados de Gipuzkoa son reflejo de historias personales y familiares. Cada decisión de ceder su gestión a BSTK Basotik Fundazioa nace del compromiso, pero también de una necesidad real. Recogemos cuatro testimonios que ilustran cómo Basotik acompaña a las personas propietarias en la responsabilidad de cuidar de los montes de una manera colectiva y sostenible:

Ainhoa Ondarzabal (Tolosa)

“Desde que falleció nuestro aita, necesitamos ayuda para gestionar el bosque que plantamos juntos”.

Ainhoa, junto a su ama Mila Izagirre, explica cómo Basotik ha traído tranquilidad a la familia: “Sentimos que el bosque está en buenas manos”. Ver crecer los árboles plantados por su padre les une emocionalmente al monte, pero necesitaban asesoramiento técnico y una gestión activa.

Eneritz Elorza (Azpeitia)

“Cuando murió nuestro aita, nos quedamos sin saber qué hacer con el bosque.”

Eneritz y su hermano Igor heredaron un pinar de *Pinus radiata* afectado por enfermedades. “Hicimos una limpieza y ahora Basotik se encarga del mantenimiento. Sentimos que seguimos cuidando el legado familiar, pero con ayuda profesional”.

Loren Castresana (Orio)

“Mi bosque estuvo 40 años abandonado, lleno de zarza. Tenía miedo al fuego.”

Con 10 hectáreas de pino marítimo, Loren temía que un incendio pudiera llegar hasta el casco urbano de Orio. Gracias a Basotik, se ha realizado una limpieza integral y un plan de gestión preventiva.

Juan Carlos Garitano (Arrasate)

“Mantener limpio un terreno que ya no puedo cuidar me parece muy positivo.”

A su edad, Juan Carlos ve en Basotik una solución práctica: “No solo es una ayuda física, también es una forma de evitar que se degrade el entorno. Antes no podía entrar en mi bosque, ahora está limpio y cuidado”.

Ven a Basotik. Súmate al futuro de los bosques

BSTK Basotik Fundazioa.

+34 943 43 18 70 / basotik@basotik.eus

Biodibertsitatea eta natur inguruneen zaintza...

Txingudiko paduraren berreskuratze lanak

Jaitzubian lehengoratzeko ekologikoko lanak egiten hasi da Gipuzkoako Foru Aldundia Txingudiko paduretan, Bidasoako estuarioan. Helburua da hegazti migratzaileentzako gune estrategikoa eta mehatxatutako espezie askoren bizilekua den gune honetan 2,5 hektarea berreskuratzea, estuarioa dinamika naturalera itzuliz, eta inguruko flora eta fauna babestuz.

Gaur egun, padura hori mareen fluxu naturaletik isolatzen duten lezoi eta egitura artifizialez beteta dago, eta horiek kentzeaz gain, giza jarduerak eragindako kalteak ere zuzenduko dituzte. Halaber, ingurua garbitu, espezie inbaditzaileak kendu eta leheneratze landaketak egingo dira.

Proiektuaren barruan aurreikusitako jarduketek esker, klima-aldaketa bezalako mehatxuen aurrean zona erresilienteagoa bihurtzeaz gain, giza jatorriko aldaketa historikoen ondorioak zuzenduko dira eta horrela lezkadia, Natura 2000 Sarearen barruan lehentasunezko kontserbazioa duen Batasunaren intereseko habitata, berrezarri ahal izango da. Aldi berean, estuarioaren konektibitate ekologikoa hobetuko da eta mareen fluxuari lotutako organismoen sarrera eta irteera erraztuko da.

Animalia basatien zaintza

Beltzarana askatu da Plaiaundin

Animalia basatien zaintza funtsezkoa da naturaren oreka mantentzeko. Horretan dihardu Basabizi zentroak, Aldundiaren basafauna suspertze zentroak. Zarautzen aurkitutako beltzaran gazte bat artatu eta Plaiaundin askatu izana horren adibide da.

Zer egin txita bat aurkitzean?

Ohikoa da uda partean, zauritutako txitak topatzea eta kasu hauetan nola jokatu behar den azalduz gida bat plazaratu du Aldundiak, gizartea sentsibilizatu eta formatzeko helburuarekin. Asmo berarekin hegaztien askaketa eta natura parkeen egunak ere antolatu ditu.

Beltzaranaren askaketa

Txitaren gida

Galtzeko arriskuan dauden espezien babesia

Muturluzea

Horixe da muturluzearen —Pirinioetako desmanaren— kasua. Urumea, Leitzaran eta Bidasoa goi-ibarretan bizi den espezie honek oso populazio txikiak ditu Gipuzkoan eta arrisku larrian dago. Hori dela eta, bere biziraupena bermatzeko neurri sendoak hartu ditu Aldundiak.

Ugatza

AIZKORRI-ARATZeko parke naturalean, Ugatza (*quebrantahuesos*) elikatzeke gunean azpiegitura bat prestatu da, bermatuko duena ugatza modu seguruan elikatzea, azeri eta bestelako espezien aurrean babestuz.

Muturluzearen bideoa

Cortaderia selloana landare inbaditzaileari aurre egiten

Aldundiak, Life Coop Cortaderia proiektuari esker, panpako lastozabala (*Cortaderia selloana*) desagerrarazteko proiektu berria abiarazi du, 2029rako panpako lastozabala errotik kentzea aurreikusten duena. 2023 amaieran hasi ziren lanak, eta sei urtean kontrol-neurriak ezarri, eragile publiko eta pribatuen arteko lankidetzak hobetu eta emaitzak monitorizatuko dira.

Maiatzetik aurrera, Donostiako hainbat gune urbanotan, Abanca eta Afundazioren boluntarioek parte hartuta, **tonelada bat baino gehiago** kendu dituzte, eremu naturaletara hedatzeari aurrea hartzeko.

... gipuzkoarren ongizaterako

“Lehen sektorea funtsezko elementua da gizartearen ongizate integralerako”

Jon Mikel Zabala,
Deustuko Unibertsitateko irakaslea eta
berrikuntzan aditua.

Jon Mikel Zabala lehen sektoreko hainbat proiektutan aritu da, sektorearen beharretatik abiatuta proposamen berritzaileak garatzen. Elkarriketa honetan, lurraldearen eta pertsonen arteko harremanaz eta lotura horiek indartzeko aukerez aritu gara berarekin.

Zein da gaur egun gizarteak lehen sektoreari buruz duen pertzepzioa?

Gizartearen parte handi batek sektorea oraindik ekoizpenarekin lotzen du. Aldi berean, gero eta gehiago aitortzen da baserriak ingurumena zaintzeko duen rola: jasangarritasun ekologikoa, paisaia eta lurraldearen nortasuna zaintzen laguntzen du.

Nola laburtu daiteke distantzia sozial hori?

Lehen sektore bizia ez da funtsezkoa soilik landa-eremuetakoentzat, baizik eta gizarte osoarentzat. Bere presentziak jarduera ekonomikoa, paisaiaren kudeaketa eta oinarritzko zerbitzuen mantentzea ahalbidetzen du, eta sustraiak zein kultura-aniztasuna zaintzen laguntzen du. Gipuzkoan hurbiltasuna abantaila den arren, oraindik badira distantzia sozial eta sinbolikoak. Horiek murrizteko bidea sentsibilizazioa, hezkuntza eta partaidetza dira. Landa eta hiria berriz konektatzea justizia sozialaren eta jasangarritasunaren aldeko apustu estrategikoa da.

Berrikuntzarako zein aukera daude lehen sektorean?

Uste dugu landa-eremua erronka sozial, ekonomiko eta ingurumenekoentzat soluzio berrien laborategi izan daitekeela. Tokiko ekimenek —Basotik Fundazioa, Baserritar Misto Profesionala edota zerbitzu ekosistemikoak, besteak beste— erakusten dute berrikuntza posible dela ikuspegi lokaletik abiatuta. 2020tik arlo askotan lan egin dugu, eta gaur egun tokiko produktuak jantoki publikoetan txertatzen eta merkatu bidezkoak sustatzen ari gara.

Zein roletan ikusten duzu lehen sektorea datozen urteetan?

Lehen sektorea funtsezko zutabea da ongizatearen dimentsio guztietan: fisikoa, emozionala, soziala, ekonomikoa eta ekologikoa. Etorkizunean, sektore berritzaile eta estrategikoa gisa ikusten dut, krisi klimatikoari eta bestelako erronkei aurre egiteko eta balio sozial partekatua sortzeko gaitasunarekin.

Elkarlana giltzarri Gipuzkoako larreen zaintzan

Aldundiak larreak zaintzeko eta bertako ganaduzaleek beharrezko baliabide eta baldintzak izan ditzaten hartu duen apustua giltzarri bihurtu da eskualdeko ingurumen eta ekonomia jasangarrirako. Gure larreak zaintzeak ez du soilik paisaia eta natura babestea suposatzen, baizik eta bertako elikagaien kalitatea

eta jasangarritasuna bermatzea eta biodibertsitatea zaintzea ere badu helburu. Horretarako, Aldundiak bide luzea egin du elkarlanean aritzeko, eta horren adibide dira azken urteetan abiarazitako bi ekintza nagusi: Enirio-Aralar Mankomunitatearekin sinatutako akordioa eta Goilarre programaren garapena.

Elkarlanaren indarra Aralarren: hamarkada baterako konpromiso sendoa

Gipuzkoako Foru Aldundiak eta Enirio-Aralar Mankomunitateak akordio esanguratsua sinatu dute 2035. urtera arte. Lortutako akordioaren oinarriak uztalean, bi aldeek eskatuta, garatutako Aralarren Kudeaketa Plan Orokorrean oinarritzen dira. Planaren helburua da: natur eta kultur ondarearen –hezeguneak, flora mehatxatua, faunarentzako gunek interesgarriak eta sistema karstikoa– babesa, hobekuntza eta zaintza sustatzea; eta artzaintza jarduera indartu eta mendiko abereen arteko presentzia orekatua bermatzea. Plan honekin batera azpiplan batzuk egingo dira, aipatutako ildo horien baitan, baita ordenantzen eguneraketa eta bide azpiegituren erabilerarako araudia ere.

Plan Orokorra ingurumen-, gizarte- eta ekonomia-ezaugarrien azterketa zorrotza eginez eta zonak dituen babes-erregimenak errespetatuz garatu da. Era berean, oinarritzeko parte hartzeko prozesu bat egin da lurraldeko eragile nagusiekin (abeltzainak eta haien erakunde sektorialak, ingurumen erakundeak, Aranzadi, Euskal Herriko Unibertsitatea, Mendi Federazioa, Landa Garapeneko Elkartek...). Norabide horretan, Enirio-Aralarko Mankomunitatearen batzarrak Plan Orokor honi hasierako onarpena eman eta jendaurrean jartzean, ekarpen eta alegazio desberdinak egiteko aukera zabalduko dela gogorarazten da. Horrela, Elutxeta eta bere inguruko larreetarako sarbidea berregokitzea aurreikusten da, eta Arritzaga eta Pagabe aldeko txabola eta larreei zerbitzua ematen dieten bideak egokitzea ere. Azpiegitura eta hobekuntza hauetako bakoitzak dagokion ingurumen eragineko baimena eta izapidetze administratiboa bete beharko ditu.

Aldundiak urtean 350.000 euroko ekarpena egiten du akordioaren garapenerako, eta Enirio Aralarko Mankomunitateak, erakundearen egitura eta langileko kostuak bere gain hartzeaz gain, plan desberdinak gauzatzeko baliabide nahikotasuna bermatzeko konpromisoa hartzen du. Xabier Arruti, Lurralde Oreka Berdea departamentuko diputatuak, azaldu duenez: “Aurrerapauso garrantzitsua da hau zalantzarik gabe; izan ere, beharrezko patxada emango digu egin beharreko lanak egiteko, besteak beste, gure lurraldeko abeltzaintza jarduera babestuz, horrela gure elikagaien jasangarritasuna bermatuz eta, bide batez, bere ekimen honen bitartez, Gipuzkoako biodibertsitatea zainduz, lurralde oreka berdearen eta, ondorioz, guztion ongizate integralaren mesedetan”.

Era berean, Adur Ezenarro Mankomunitateko lehendakariak azpimarratu du artaldean mendiko presentzia Aralarren ezaugarri bereizgarri nagusietako bat dela, eta nabarmendu du etorkizuneko erronka nagusia jarduera horren iraunkortasuna eta ingurumenarekin bateragarritasuna dela.

“Lehen sektorea galtzen bada, mendia eta elikadura arazo larrian sartuko dira”

Jose Inazio Ugartemendia,
Berastegiko Ganaduzale Elkartearen
lehendakaria

Jose Inazio, kontaiguzu pixka bat zeuretz.

350-400 ardi latxa eta 14 haragitako behor ditut, eta urtero 8 tona Idiazabal gazta egiten dut. 2013an hasi nintzen, Andres Etxeberriaren ustategian, eta 2015ean %100ean artzaintzan murgildu nintzen. Semea, Oier, Fraisoro Nekazaritza Eskolan aritu da eta etxeko jarduerari segida emateko asmoa du. Egia esan, lana gogorra da eta sufritu ere egiten da, baina gustuz ari garen bitartean aurrera egingo dugu.

Zein da zure ustez ganaduzaleen egoeraren bilakaera azken urteetan?

Gainbehera nabarmena da. Erreleborik ia ez dago eta gazteek bestelako lanbideak aukeratzen dituzte. Prezioek ere ez dute laguntzen, eta errentagarritasuna oso eskasa da. Herritarrek kontzientzia hartu behar dute: gertuko eta kalitatezko produktuak erostek badu zentzua. Berastegin, adibidez, 5.000 ardi izatetik 2.700 izatera pasa gara.

Nola baloratzen duzu Goilarre programa?

Oso positiboa iruditzen zait. Gure mendia oso egoera txarrean zegoen, eta elkarlanari esker —Aldundia, Udala eta ganaduzaleak— egoera asko hobetu da. Azken urteotan hektarea asko berreskuratu dira, eta larreak berriz erabiltzen hasi gara. Horrek zuzenean eragiten du ganaduaren ongizatean, eta gure egunerokoan lasaitasun handia ematen digu.

Azpiegitura aldetik ere jauzi handia izan da: ur depositu berriak jarri dira (bi, 10.000 litrokoak), bonbak eta askak ipini dira, eta horrek lehorte garaiei aurre egiteko aukera ematen digu. Duela pare bat urte ura remolkeekin igo behar izan genuen; gaur, berriz, askoz baldintza hobeetan gaude.

Larreak ondo kudeatuta edukitzeak ondorio oso positiboak ditu: sute arriskua murrizten da, ingurunea zaintzen da eta bertako ekoizpenaren kalitatea bermatzen da. Hori guztia elkarlanari esker posible da.

Zein measurekin bukatuko zenuke?

Lehen sektorea galtzen bada, mendia eta elikadura arazo larrian sartuko dira. Gure lana bizirik mantentzea funtsezkoa da.

Apirilaren 27an, Berastegin egin zen Gipuzkoako Larreen Irekiera ekitaldia, ganaduzale, udal ordezkari eta Aldundiak elkar hartuta.

“Herri txikietan bizi-kalitatea inoiz baino handiagoa da”

Miren Maite Peñacoba Etxebarria,
Etorlur Gipuzkoako Lurra S.A.-ren
zuzendari nagusi berria

30 urteko ibilbidea egin duzu landa garapenean eta lehen sektorean; zein dira bidean jaso dituzun esperientzia eta ikasgairik garrantzitsuenak?

Landa eremuko lana ez da inoiz bulegora mugatzen: kalean eta errealitatean egotea eta jendearekin harreman zuzena izatea da gakoa. Urte guzti hauetan ikasi dut proiektuak pertsona, eragile eta erakunde arteko lankidetzatik aurrera ateratzen direla. Profil askotako jendearekin lan egiteak perspektiba zabaltzen du, eta hori da balio handienetako bat.

Etorlurren egitekoa nola azalduko zenuke? Zein da erakundearen papera Gipuzkoako landa eremu, Herri Txiki eta Lehen Sektorearen etorkizunean?

Etorlur Lurralde Oreka Berdea departamentuaren medio propioa da; gure lana da euren estrategiak eta egitasmoak gauzatzen laguntzea eta asistentzia tekniko sendoa ematea. Herri txikien garapena, landa eremua, eta lehen sektorea bizirik mantentzea funtsezkoak dira Gipuzkoarentzat: elikaduran, klima aldaketan eta energia alorrean paper garrantzitsu bat jokatzen du lehen sektoreak eta landa eremua bizirik mantentzeak, baita lurralde garapen orekatu bat lortzen lagutzen du.

Legealdi honetan martxan dituzuen proiektu estrategikoak (Goilarre, Gilur, Baserri Bideak, etxebizitzak...) zein norabidetan ari dira lanean?

Gilur tresna garrantzitsu bat da, besteak beste, belaunaldi errelebora begira; lurra edo/eta ustiategi bat behar duenaren eta eskeitzen duenaren artean konexioa egitea lortu nahi da. Goilarre proiektuaren

bidez, lankidetzan Udal eta ganaduzaleekin, larreen kudeaketa egoki bat lortze ari gara. Baserri Bideak proiektuan aholkularitza tekniko zehatza ematen diogu Departamentuari, non eta programaren bidez, landa eremuko azpiegiturak eta irisgarritasuna hobetzen diren. Etxebizitzen sustapena Departamentuak legealdi honetan martxan jarri duen egitasmo nagusienetako bat da eta herri txikietan etxebizitzak salmentarako eraikitzea gazteak bertan bizitzen gera daitezen du helburu.

Zein dira zure erronka nagusiak?

Funtsean, proiektu horiek gauzatzea talde motibatu eta eraginkor batekin, helburuak errealitate bihurtze aldera.

Zer mezu bidaliko zenioke gazteei?

Lehen Sektorea edo/eta herri txiki baten bizitzea gustokoa ba dute, guregana gerturatzeko esango nieke. Ekintzailea izatea eta enpresa errenagarri bat sortzea erronka handia da, Lehen Sektorean ere, baina aukera eta bizimodu ederra ere izan daiteke eta mezu positiboa luzatu nahiko nieke. Gipuzkoan herri txikiak oso gertu daude hiri handietatik eta gaur egun telelanari esker aukera gehiago daude. Azken 30 urteetan administrazioek lagundutako egin diren inbertsioei esker, asko hobetu da herrietako bizi-kalitatea, esaterako: zuntz optikoaren hedapenari esker banda zabala heldu da herri txiki eta baserrietara, elektrifikazioko eta bideetako azpiegiturak hobetu dira, osasunarekin, hezkuntzarekin eta beste arlo batzuekin lotuta dauden zerbitzuak martxan jarri dira... beraz animatu nahi nituzke herrietan bizitza egitera eta bertan lan egitera, norberan etorkizuneko proiektua herri txiki baten ere eraiki daitekeelako.

LEHEN SEKTOREAREN BIHOTZA

Naturaren taupadetan hasten da dena, lurraren eta itsasoaren hatsaren erritmoan. Gipuzkoako zelai berdeetan, mendi-hegaletan, haran isiletan zein arrantzontzien uberan, baserritarrek, laborariek, abeltzainek eta arrantzaleek egunero idazten dituzte gure bizitzaren gidalerroak. Lehen sektorea ez da ogibidea soilik; odola da, sustraia, lurraren, itsasoaren eta gizakiaren arteko zubia. Haien jardunetik datorkigu janaria, haien izerditan ernatuko da etorkizuna. Alabaina, nola zaindu bihotz hori, haren taupadek luzaroan iraun dezaten?

Baserritarrak ez du lurra landu bakarrik egiten, batez ere zaindu egiten du, baina... nork zaintzen du zaintzailea? Baliabide egokiak –teknologia modernoa, finantzaketa irisgarria, prestakuntza espezializatua– ezinbestekoak dira lehen sektorea indartzeko. Lan-baldintzak gogorak izan ohi dira: eguraldiaren mende, merkatuaren gorabeheren menturan, eta, askotan, administrazioarekiko harreman ez behar bezain joriaz gogaiturik. Lurra eta itsasoa emankorra dira, baina zaintza behar dute, eta ezinbestekoa zaintzaileak ere zaintzea.

Lurra da Gipuzkoaren bihotza, eta lur hori baserritarren eta abeltzainen eskuetan dago. Lurraren ardura ez da, ordea, haiena bakarrik; erakunde publikoen, kooperatiben, elkarte profesionalen eta herritarren arteko elkarlanaren emaitza behar luke.

Kalekumeok erraz irudika dezakegu baserritarrik, abeltzainik, laboraririk eta arrantzalerik gabeko egun bat. Dendak eta hornitzaileak ez dira egun bakarrean hustuko, baina...irudimena gehiago luzatuko bagenu? Nola iraungo genuke astebetetz? Zer nolako drama letorkiguke hilabetez desagertuko balira? Mahaiak, apalak eta sabelak hutsik. Aldian behin egin beharko genuke ariketa hori.

Lehen sektorea ez da soilik ekonomia; kultura da, identitatea, bizitza. Gipuzkoako soro, baratze eta arrantzaguneetan ezinbesteko jakintza transmititu da belaunaldiz belaunaldi, bizitzeko eta bizitza ulertzeko modu bat. Eta errealitate horrekin aparteko konexiorik ez duenaren ongizatea ere jarduera horien mende dago. Lehen sektoreak ez du preziorik, baina haren balioa izugarria da. Nola zaindu, baina, katebegirik gal ez dadin?

Belaunaldien arteko erreleboa ez da soilik baserria edo arrantzontzia seme-alabei pasatzea; bokazioa piztea da, gazteak lurra lantzeko eta itsasoa zaintzeko grinaz betetzea. Lan-modu hori erakargarri gerta dakien, baldintza onak eskaini eta bermatu behar zaizkie: lan duina, formakuntza, ametsak betetzeko aukera.

Gipuzkoako lehen sektorea ez da soilik lanbidea. Baserritarrek, laborariek, abeltzainek eta arrantzaleek lurraren eta itsasoaren taupadak entzuten dituzte. Gizarteari dagokio, erakundeei eta norbanakooi, bihotz hori odolberritzearen ardura. Ez lehen sektorea bizi dadin, geu bizi gaitezen baizik.

Xabier Euzkitze

Tecnología al servicio del medio rural

Habitantes de Gipuzkoa prueban la movilidad autónoma que transformará las zonas rurales

Los días 4 y 5 de junio, cuarenta personas de Abaltzisketa y Amezketeta participaron en la primera demostración pública del prototipo autónomo LandaGO, proyecto pionero impulsado por la Diputación Foral de Gipuzkoa. Esta iniciativa busca desarrollar un modelo de movilidad sostenible y adaptado al medio rural.

Durante las pruebas, las personas participantes conocieron el vehículo y compartieron sus impresiones. Un estudio sociológico reflejó que un 68% lo usaría si se ajusta en horarios y precio, aunque persisten reticencias ligadas a la preferencia por el coche privado.

Desde noviembre de 2024 se han realizado pruebas técnicas entre Abaltzisketa y Amezketeta, y próximamente se testará el frenado automático. Se realizarán nuevos ensayos próximamente.

La Diputación también ha reforzado la dimensión internacional del proyecto en la cumbre UITP 2025 en Hamburgo, donde representantes del proyecto se reunieron con líderes locales a fin de profundizar más sobre el futuro de la movilidad inteligente y sostenible. El objetivo de este proyecto pionero en Europa es el de analizar, preparar y desarrollar un futuro modelo avanzado de movilidad autónoma y sostenible en el entorno rural que se adapte a las necesidades de los y las usuarias. El proyecto cuenta con el apoyo del Gobierno Vasco, MUBIL, Vicomtech, BasqueCCAM y Euroga.

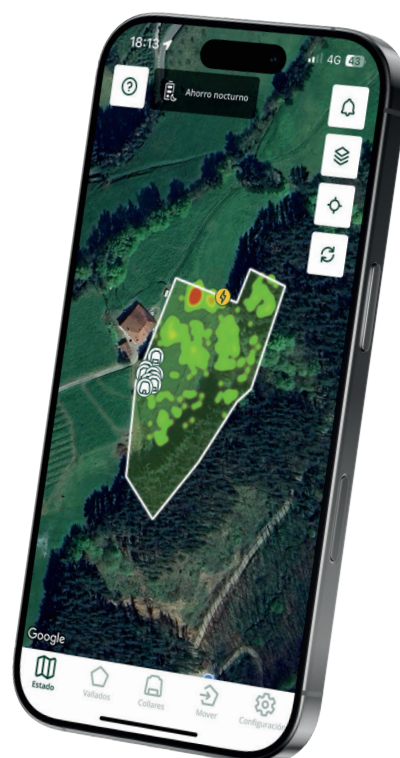
Collares con GPS y vallado virtual: innovación práctica en la gestión ganadera

Miriam Otamendi, ganadera en el caserío Albitxu (Ezkio-Itsaso), ha implantado collares con GPS y vallado virtual gracias a las ayudas de la Diputación.

“Podemos saber en todo momento dónde están los animales, y si detecta que uno no se mueve, nos avisa”, explica. El vallado virtual evita cercados físicos: el collar emite señales sonoras y, si es necesario, una pequeña descarga. Todo se controla desde una app.

Esta tecnología ha permitido incorporar cabras, más difíciles de cercar, para limpiar parcelas en zonas de difícil acceso. También usan los collares con las vacas, organizando el pastoreo de forma regenerativa y eficiente, sobre todo en fincas alquiladas.

Su caso ejemplifica cómo las ayudas forales facilitan la adopción de tecnologías prácticas y adaptadas a las necesidades reales del sector ganadero guipuzcoano.

Landa-lurren digitalizazioa

Proiektuaren ekuadorrera iristear, 43 udalerrik parte hartu dute eta landa-lurren % 22 digitalizatu da.

Gipuzkoako landa-lurren mugeen digitalizazioa gaur egungo lurralde kudeaketaren funtsezko erronka bihurtu da. Landa-lurren mugak modu fidagarrian eta zehatzean identifikatzea ezinbestekoa da jabetza seguruak bermatzeko eta ingurumenaren zaintza jasagarria lortzeko. Gainera, muga horien argitasunak gatazkak saihesten ditu, administrazio-prozesuak azkartzen ditu eta jabeen segurtasun juridikoa areagotzen du.

Azken urteotan, teknologia digitalaren garapenak, batez ere GPSaren bidezko geoerreferentziarioak, mugak zehatzasun handiz neurtzea eta digitalizatzea ahalbidetu du. Horrek erraztu eta gardentasun handiagoz lotzen ditu udalak, jabeak eta Gipuzkoako Foru Aldundia, kudeaketa kolaboratibo eta eraginkorra bultzatuz.

Proiektuaren ildo nagusia: 2021etik 2031ra

2021ean abiatu zen landa-lurren mugeen digitalizazio proiektua Gipuzkoako Foru Aldundiaren bultzadarekin, 182.990 hektarea inguru eta 115.839 lur-sail digitalizatzeko helburuarekin. Aldundiak 3 milioi euroko inbertsioa jarriko du, eta udal bakoitzak horren erdi mailako diru-laguntza osatuko du; lur-jabeentzat prozesua guztiz doakoa da.

Digitalizazioaren bidez, jabe bakoitzak bere lursailaren plano topografiko eta ortofoto digital eta paperean jasoko ditu, mugarriak eta jabetzarekin lotutako beste elementu garrantzitsuak barne. Honek ez du soilik katastroa eguneratzea erraztuko, baita belaunaldi-erleboia bideratzeko tresna baliagarria ere izango da.

Udalek informazio osoa jasoko dute eskala zehatz batean, udal poligonoen arabera sailkatua, eta horrela, planifikazio eta kudeaketa lana hobetu.

Prozesu parte-hartzailea eta lankidetzaren eredugarria

Proiektuak aldundia, udalerriak eta esleipendun enpresak batzen ditu lankidetzaren talde batean, urratsez urrats egiten den lanari esker:

1. 2021etik, Aldundiak urtero zabaltzen du udalei zuzendutako dirulaguntza-deialdia.
2. Udalek herritarrentzako arreta bulegoak ezartzen dituzte mugaketa lanak egiteko.
3. Jabeekin elkarlanean, mugarriak finkatzen dira eta GPS koordenatuetan jasotzen dira.
4. Horrela, geoerreferentziatutako muga-puntuak jabetza adierazteko modurik zehatz eta fidagarriena bihurtzen dira.

Lehen bost urteetako datuak eta ondorioak

2021etik 2025era bitarte, 43 udalerri ezberdinek, diru-laguntza eskatu dute eta aurtengo eskaerak gauzatu ondoren 39.596 hektarea inguru egongo dira digitalizatuak, lursail guztien %22a, 945.000 eurotik gora inbertituz. Bereziki, 2025eko datuak nabarmendu behar dira: urte honetan laguntza jasoko duten udalen kopurua eta diru-laguntza nabarmen handitu dira, udalerrien eta lur-jabeen interesa gero eta handiagoa dela erakutsiz.

Ondorio garrantzitsuak

- Landa-lurren digitalizazioak jarduera ekonomiko eta lurralde kudeaketa jasagarriagoa bultzatzen du.
- Jabetza-mugeen zehatzasunak jabetza gatazkak murrizten ditu eta prozesu administratiboak azkartzen ditu.
- Belaunaldi-erleboia errazten du, jabeek beren lurak hobeto ezagutzen baitituzte.
- Teknologia berriek eta partaidetza modu kolaboratiboan batzen dituzte eragileak, lurralde oreka berdearen alde.

Gipuzkoako Foru Aldundiak eta udalek elkarrekin egindako apustu sendo honen bitartez, landa-lurren digitalizazioak lurraldearen etorkizun jasagarria bermatzeko oinarri sendoa finkatzen du, 2031ra bitarteko ibilbide argi eta partekatua marraztuz.

Udalerriak

Landa Lurren digitalizaziorako eskaera burututako udalak eta urteak, urte bakarrean lur-sail guztiak digitalizatzea ez baita lortzen.

Abaltzisketa (2021)	Beasain (2022, 2023, 2024, 2025)
Aia (2022, 2023, 2025)	Beizama (2022, 2024, 2025)
Aizarnazabal (2023, 2024)	Belauntza (2023)
Albiztur (2022, 2024)	Berastegi (2024, 2025)
Alegia (2025)	Elgeta (2022, 2023, 2024, 2025)
Altzo (2023)	Eskoriatza (2023)
Amezketeta (2023, 2025)	Idiazabal (2025)
Andoain (2025)	Mendaro (2021, 2022, 2023, 2024)
Anoeta (2022)	Mutriku (2025)
Antzuola (2024, 2025)	Olaberria (2021, 2022)
Aretxabaleta (2025)	Oñati (2023, 2024, 2025)
Arrasate (2023, 2024, 2025)	Orexa (2021, 2022)
Asteasu (2023, 2025)	Urnieta (2025)
Ataun (2021, 2022, 2023)	Zarautz (2025)
Azkoitia (2021, 2022, 2023, 2024, 2025)	Zizurkil (2024, 2025)
Azpeitia (2022, 2023, 2024, 2025)	Zumarraga (2021, 2022)
Baliarrain (2022)	

Lehen bost urteetako datuak

Urtea	Udalak	Digitalizatutako ha.	Dirulaguntza
2021	7	4.246,34 ha.	164.994,36 €
2022	14	8.968,32 ha.	137.273,62 €
2023	15	9.831,31 ha.	201.379,58 €
2024	13	6.743,06 ha.	134.715,33 €
2025	20	9.807,23 ha.	307.295,55 €
	43	39.596,26 ha.	945.658,44 €

“Sektoreak gai izan behar du gizarteari ikusarazteko zein onura ekartzen dizkion”

Jose Pablo Larreak ibilbide osoa egin du lehen sektorean. Erretiroa hartu berritan, sektorearen egoeraren inguruko hausnarketa eskaini digu.

Zein izan da zure lana urte luze hauetan?

Azken 20 urteetan Baserria Kilometro 0 kooperatiban aritu naiz. Hasieran albaitari lanetan, ukuiluz ukuilu ganadua ikuskatzen eta salmentekin loturak egiten. Kooperatiba txikia izanik, marketin eta komunikazioan ere jardun nuen hasieratik. 2012an Harakairekin bat egin genuenetik, komunikazioa, marketina eta I+G izan dira nire ardatzak.

Zein bilakaera izan du zure lanak? Eta lehen sektoreak?

Lan egiteko modua ez da asko aldatu, baina baserri txikienak desagertu dira, belaunaldi-erreleborik ez dagoelako. Beste batzuk, aldiz, hazi egin dira. Ganadu kopurua ez da asko gutxitu, baina baserri kopurua bai. Kontsumo-ohiturak aldatu dira, eta horrek ekoizleari egokitzera behartu dio. Lehen txahala osorik saltzen zen; gero eta gehiago, zatituta, ontziratuta... Supermerkatuak eta bandejak sartu zirenetik, eskaera eta exigentzia berriei erantzun behar izan die sektoreak.

Azken 30 urteetan gorabehera handiak izan dira: pentsuaren igoera 2008an, 2012ko krisia, pandemia, Ukraniako gerra... Egoera aldakor eta ziurgabeek zaildu dute jarduna. Egonkortasunarekin hobeto egiten dugu aurrera, baina etengabeko aldaketekin oso zaila da.

Nola ikusten duzu sektorearen egungo egoera? Zein dira erronkak?

Egoera konplexua da, batez ere belaunaldi errelebo faltagatik. Baina egonkortasuna badago, sektoreak aurrera egiten jakingo du. Beti izan du egokitze gaitasuna, eta hala erakutsi du azken 30 urteetan. Garrantzitsua da gizarteari ikusaraztea baserritarrek zer onura ekartzen dizkieten: ez bakarrik produktuak, baita ingurumenaren, paisaiaren eta lurren kudeaketa ere. Gizarteak hori baloratzen badu, lanean jarraitzeko aukera egongo da. Eta, era berean, sektoreak jakin behar du gizarteak zer eskatzen duen eta nola erantzun.

Nola ikusten duzu Aldundiaren papera? Zer eskatuko zenioke?

Sakontzen jarraitzea. Gure Lurra aldizkaria edo ekitaldiak bezalako tresnek balio dute sektorearen onurak gizarteratzeko. Gizarteak baloratu ezean, helburuak ez dira lortuko. Beraz, Aldundiari eskatuko nioke horretan sakontzeko eta azken urteetako dinamikekin eta barne azterketekin aurrera egiteko.

AGENDA

IRAILAK 11

UIK IKASTAROA

Lehen sektorean erreleboa sustatzeko tresna ezberdinak

Belaunaldi erreleboa euskal lehen sektoreak duen erronka nagusietako bat da. Horregatik, funtsezkoa da gazteak baserri mundura erakartzea. Ildo horretan, Gipuzkoako Foru Aldundiak hainbat proiektu berritzaile abiatu eta babestu ditu. Ikastaro honetan proiektu horiek guztiak aurkeztuko dira; eta bertan horiek hobetzeko proposamenak jasotzeko aukera eskaini.

Ezaugarriak:

Ikastaroaren zuzendaria:	▪ Balio akademikoa: 10 ordu
Jon Andoni Urdangarin Urrutia	▪ Euskara
(Gipuzkoako Foru Aldundia)	▪ Aurrez aurrekoa

IRAILAK 27

Euskal Herriko Ardi Moztailen Txapelketa (Abadiño-Euskal Herria). Makina eta guraizea.

Egun osoko egitaraua izango du irailaren 27an, Abadiñoko probalekuan ospatuko den Euskal Herriko Ardi Moztailen lehen txapelketak. Guztira 60 moztaille arituko dira lehian eta 700 ardiri ilea moztuko diete. Horretaz gain, nazioen arteko lehiaketa jokatu dute Euskal Herriak, Eskoziak, Irlandak, Herbehereak, Frantziak, Espainiak eta Alemaniak. Halaber, tresnerien erakustaldiak, umeentzako tailerrak, Eusko Label produktuak dastatzeko aukera eta ardi eta artile produktuen azoka ere barne hartuko ditu programak.

AZAROAK 7-9

Lurrama 2025: Bihar ere laborari

Azaroaren 7, 8 eta 9an, Miarritzeko Irati Erakustazokan ospatuko da Lurramaren 20. edizioa. Euskal Herriko 7 lurraldeak gonbidatuta, laborantza herrikoiei eta solidarioa sustatzeko topagune nagusia izango da, natura eta gizakia errespetuan oinarrituta.

AZAROAK 27

GURE LURRA KONGRESUA

Kursaalean Gure Lurra Kongresua ospatuko dugu *Gure sustraiak: atzo, gaur eta bihar* lelopean. Aurten, Ipuskoa izenaren lehen aipamenaren 1.000 urte betetzen direnean, gure lurraren historiari, sustraiari eta baserriarren lan paregabeari aitortza berezia egingo zaio eta lehen sektorearen oraina eta etorkizunaren inguruko hausnarketa partekatua egingo da.

IGAROTAKO EKITALDIAK

Harrera-etxe berria Ezkio-Itsason

Ezkio-Itsasoko Udalak eta Aldundiak etxebizitza bat egokitu dute, larrialdi-egoeran bizilekurik gabe geratzen diren udalerriko pertsona edo familiei babesa emateko. Eraikina familia-unitate bat edo hiru pertsona independente hartzeko diseinatu da, hala nola sute edo uholdeengatik etxerik gabe gelditzen direnei edota indarkeria egoeren biktima izandakoei zuzenduta.

Amezketak herrigunea eta Ugarte auzoa lotzen dituen bidegorri berria du

Honi esker, dagoeneko errealitate bilakatu da 1.750 metro luzeko eta 3 metro zabaleko bidegorri berria, Amezketako herrigunea Ugarte auzoarekin lotzen duena. Txirrindularientzako eta oinezkoentzako bide horrek argiztapena, seinaleztapena, hesiak eta balizak ditu, eta nabarmen hobetzen ditu udalerriaren barneko mugikortasuna eta konektibitatea. Helburua Amezketako biztanleen bizi kalitatea hobetzea da, udalerriaren barne konektibitatea erraztuz.

Los Patronatos de los Parques Naturales revisan las actuaciones previstas para 2025

Los Patronatos de los Parques Naturales de Pagoeta, Aiako Harria, Aralar y Aizkorri-Aratz se han reunido recientemente para seguir trabajando en la gestión y mejora de estos espacios. En las sesiones se ha hecho balance del trabajo realizado y se han revisado las principales actuaciones previstas para 2025. Estas reuniones refuerzan la gobernanza compartida y permiten adaptar la planificación a las necesidades reales de cada entorno natural.

Basotik Fundazioa, presente en la Itzulia 2025 femenina y masculina

Basotik Fundazioa ha patrocinado el maillot de líder de la Itzulia Women 2025 y el maillot de la montaña en la prueba masculina, reafirmando así su apoyo al ciclismo vasco y a los valores que comparte con la gestión forestal sostenible: esfuerzo, compromiso y mirada al futuro. A través de este patrocinio, la fundación pone en valor el papel del deporte femenino y su vínculo con el medio rural, el equilibrio territorial y la sostenibilidad.

Artzain Eguna 2025

Aurtengo Artzain Eguna protagonistaz beteta etorri zen. Urteroko une esanguratsuenetako bat izan zen gaztaren lehen mozketak, aurten Garena jatetxeko (Dima) Julen Baz eta Peli Pérez de Anuzita sukaldarien eskutik. Idiazabal J.I.K.A. omenaldi berezia eskaini zion ETB2ko Vascos por el Mundo saioari, euskal gaztaren nazioarteko zabalkundean egindako ekarpenagatik. Halaber, saria jaso zuten Marte Pérez Loperena artzainak eta Idiazabalen kokatutako Goiburu gaztandegiak, artzainen lana eta gaztaren kalitatea aitortzeko.

Éxito total en Aia: todos los animales vendidos en las dos últimas subastas

Las dos últimas ediciones de la Subasta Multirracial de Ganado de Aia han confirmado el buen momento del sector ganadero guipuzcoano. En la antepenúltima edición, celebrada en abril, se vendieron los 29 ejemplares presentados, con los Limusín RJ como protagonistas al alcanzar una media de 5.290€ y un máximo de 7.900€. En la trigésima edición también se adjudicaron los 20 animales subastados, con compradores de Euskadi y de provincias como Salamanca, Burgos o Galicia. El precio más alto fue de 5.600€ por un Limusín RJ, mientras que el único Blonda de Aquitania llegó a 2.900 €. La cita sigue consolidando la proyección estatal y el prestigio de la ganadería de Gipuzkoa.

Gipuzkoako landa eremu batzuetan oraindik Zuntz Optikoa falta da

Landa-eremu batzuetan oraindik ez dago zuntz optikoaren konektibitatearik. Aldundiak barreiaketa berriak egin nahi izan arren, Madrilgo Ministerioak beregan mantendu du eskumen propioa duen telekomunikazio gaia. Ondorioz, abian duen UNICO planaren exekuzio maila baxua izaten ari da. Gauzak horrela, Aldundiak landa eremuan estaldurarik gabeko lekuetara iristeko, jada agortuta dagoen eskaintzaren eredutik jauzi kualitatiboa egin eta eskaeretan oinarritutako eredura pasatzea proposatzen du. Datozen hilabeteak erabakigarriak izango dira, Europako funtsak zuritzeko epemuga hurbil dagoelako.

Mil años con nombre propio: Ipuscua, 1025-2025

En el año 1025 apareció por primera vez el nombre "Ipuscua" en un manuscrito del monasterio de San Juan de la Peña. Este hito marca el reconocimiento escrito de una comunidad e identidad ya existentes. La Diputación de Gipuzkoa, junto a otras instituciones, ha impulsado un programa cultural amplio para conmemorar este milenario y celebrar colectivamente nuestras raíces, cultura y sentido de comunidad. Entre los actos celebrados, destaca el encuentro en Tolosa con representantes de la Diputación y medio centenar de alcaldes del territorio.

Izokina Gipuzkoako ibaietan

Gipuzkoako Foru Aldundia duela 30 urte hasi zen espeziea berreskuratzeko lanean, espezie hau berriro gure ibaien parte izan dadin. Izokina XIX. mendera arte ohikoa izan zen Gipuzkoako ibaietan. Industrializazioaren ondorioz desagertu egin zen, baina berreskuratzeko lanak martxan dira. Aurtengo lehen izokina Urumea ibaian arrantzatu zen: 5,6 kiloko emea, 81,4 cm-koa. Gipuzkoako Izokinaren arrantza debekatuta dagoenez, neurtu, pisatu eta markatu ondoren askatu egin da.

Gipuzkoako Foru Aldundiko ateak zabalik

INFORMAZIO BULEGOA ETA ERREGISTROA				
TELEFONOA	TELEFONOA	ESKAKIZUNAK	HELBIDEA	ORDUTEGIA
943 112 198	943 431 154	Gertubide	Gipuzkoa plaza z.g., laugarren solairua. 20004, Donostia	Arreta orduak: astelehenetik ostiralera, 8:30etatik 14:00etara

HERRIA	TELEFONOA	HELBIDEA	ORDUTEGIA	EMAILA
Azpeitia	943 415015 943 415016	Julian Elorza 3, behea. 20730, Azpeitia	Arreta orduak: astelehenetik ostiralera, 8:30etatik 14:00etara	oca_azpeitia@gipuzkoa.eus
Bergara	943 415068 943 415065	Urteaga 21, behea. 20570, Bergara	Arreta orduak: astelehenetik ostiralera, 8:30etatik 14:00etara	oca_bergara@gipuzkoa.eus
Elgoibar	943 415079 943 415077	Gabriel Krutzelaegi 2 behea. 20870 Elgoibar	Arreta orduak: astelehenetik ostiralera, 8:30etatik 14:00etara	oca_elgoibar@gipuzkoa.eus
Hernani	943 415086 943 415087	Ibaiondo poligonoa 27, 2. pisua. 20120, Hernani	Arreta orduak: astelehenetik ostiralera, 8:30etatik 14:00etara	oca_oartzun@gipuzkoa.eus
Ordizia	943 415099 943 415100	Santa Maria 4, behea. 20240, Ordizia	Arreta orduak: astelehenetik ostiralera, 8:30etatik 14:00etara	oca_ordizia@gipuzkoa.eus
Tolosa	943 415127 943 415121	Nafarroa Hiribidea 6-2. 20400, Tolosa	Arreta orduak: astelehenetik ostiralera, 8:30etatik 14:00etara	oca_tolosa@gipuzkoa.eus
Zarautz	943 415147 943 415148	Mitxelena 87. 20800, Zarautz	Arreta orduak: astelehenetik ostiralera, 8:30etatik 14:00etara	oca_zarautz@gipuzkoa.eus

Gipuzkoako parketxe sarea

20567 Aranzazu, Guipuzkoa
943 78 28 94
gipuzkoanatura.eus

Etorlur

1, Ibaiondo Ind., 27, 20120 Hernani
943 33 75 56
etorlur.eus

Basotik Fundazioa

basotik@basotik.eus
943 43 18 70
basotik.eus

Harremanetarako: gurelurra@gipuzkoa.eus

Aldizkariaren bertsio digitala kontsultatu:

www.gipuzkoa.eus/eu/web/landaeremua/aktualitatea/argitalpenak

Hurrengo aleak emailaz jaso nahi dituzu?

Lagundu iezaguzu paperaren erabilera murrizten. Gure Lurra aldizkariaren hurrengo aleak email bidez jaso nahi badituzu, bidali iezaguzu mezu bat. Postaz jasotzeko zerrendatik kendu eta email bidez jasotzekora gehituko zaitugu.

Gure zerrendetatik baja eman

Aldizkaria Gipuzkoako lehen sektoreko eragile eta ustialekuen jabeek dago zuzendua. Zu zerrenda horretan zaitugulako jaso duzu aldizkaria. Dena den, ez baduzu aurrerantzean jaso nahi aukera duzu baja emateko, goian aipaturiko helbidera idatziaz.

Gure zerrendetan alta eman

Gure Lurra Aldizkariak gain, Gipuzkoako Landa Inguruneko sailetik aldikako komunikazio ekintzak burutuko dira. Zure email edo/eta telefona bidali iezaguzu hartzaileen artera gehitu zaitzagun.

Gipuzkoako Foru Aldundiak **WhatsApp zerbitzua** jarri du martxan

Infomaitemindu ➔

Bidali **ALTA 747 444 777**
zenbakira eta jaso Gipuzkoa
eta Foru Aldundiari buruzko
informazio garrantzitsuena.

